

STRAAT **A**LLIANTIE

Amsterdam, 6 december 2021

Betreft: Open brief over het aanscherpen van de urgentiecriteria

Geachte wethouder Wedemeijer,

Met deze open brief wil de Straatalliantie, het samenwerkingsverband van de Daklozenvakbond, Bureau Straatjurist en de Belangenvereniging Druggebruikers MDHG, haar zorgen en ongenoegen uiten over de beslissing van het college van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Amsterdam om de nadere regels voor urgenties bij de Huisvestingsverordening van de gemeente Amsterdam aan te scherpen.

Het aanscherpen van de regels voor urgentieverklaringen, doorgaans bedoeld voor mensen in kwetsbare situaties, zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot een toename van dakloosheid en/of het risico op dakloosheid en/of situaties van (zeer) onveilige huisvesting. Dit is een extreme schending van het recht op huisvesting.

We begrijpen dat deze beslissing niet lichtzinnig genomen is. We begrijpen uit de berichtgeving dat u hier wakker van ligt. Wij zien ook geen kwaadwillendheid in het spel. Dat gezegd hebbende zijn de consequenties van deze maatregel zo groot dat we geen genoegen kunnen nemen met deze beslissing.

Effect beslissing

De maatregel zal onherroepelijk leiden tot meer dakloosheid, verhoogd risico op dakloosheid en/of instandhouding van onveilige woonsituaties. Zo komen daklozen die zijn gaan inwonen bij een ander huishouden, of in onderhuur zijn gegaan, of met een tijdelijk huurcontract hebben ingestemd, niet langer in aanmerking voor urgentie. In de praktijk betekent dit dat mensen moeten kiezen tussen een lange termijnoplossing (via een urgentie in aanmerking komen voor een woning) en een korte termijnoplossing (onderhuur, ergens gaan inwonen etc). In beide gevallen leidt dit tot dakloosheid: op korte of lange termijn. Het bestraft mensen voor het zelf vinden van tijdelijke oplossingen voor acute problemen, iets waartoe de gemeente zegt mensen te willen stimuleren.

De maatregelen zullen bijdragen aan meer dak- en thuisloosheid en grotere risico's op dakloosheid. Dit gegeven alleen al maakt de maatregel onaanvaardbaar en onacceptabel.

Schending van het recht op huisvesting

De Nederlandse staat heeft zich verbonden aan de verplichtingen die voortvloeien uit mensenrechtenverdragen en het recht op huisvesting staat in de grondwet. Dakloosheid is de meest extreme schending van het recht op huisvesting. Daarom rust er een verplichting op de staat om dakloosheid, als topprioriteit, te voorkomen en uit te bannen. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties kunnen maatregelen worden getroffen die zogenaamd 'retrogressief' zijn: maatregelen die betekenen dat het niveau van respect, bescherming en verwezenlijking van mensenrechten verslechtert. Een voorbeeld daarvan is tijdens een natuurramp.

Gebrekkige onderbouwing

De huidige wooncrisis is echter geen natuurramp. Integendeel, het is een ramp die veroorzaakt is door verkeerde, slechte (beleids-) keuzes of het ontbreken van enig beleid. Die wooncrisis kan dus in deze context nooit gelden als excuus om het respecteren, beschermen en verwezenlijken van het recht op huisvesting aantoonbaar te verslechteren.

Het is daarbij bevreemdend dat communicatie over deze beslissing plaats vindt op de dag voor ontruiming van een gekraakt pand (Hotel Mokum). De krakers maakten juist een statement tegen leegstand in de gemeente ten tijde van een wooncrisis. Wij vragen ons serieus af of, mede in het licht van deze ontruiming, inderdaad alle mogelijke interventies zijn langsgegaan om aanscherping van de urgentieregeling te voorkomen.

Ook wordt gewezen naar het Rijk. Tegelijkertijd wijst het Rijk terug naar de gemeente betreffende verantwoordelijkheden op het gebied van wonen. De onduidelijkheid tussen overheden onderling mogen nooit resulteren in toename van dakloosheid, het risico daarop of een toename van onveilige woonsituaties. De staat heeft verplichtingen om het recht op huisvesting verder te respecteren, beschermen en verwezenlijken.

Conclusie

De beslissing leidt tot een schending van het recht op huisvesting. Het is een maatregel die 'retrogressief' is en dakloosheid of risico daarop veroorzaakt en vergroot. Dit risico wordt kennelijk willens en wetens genomen. U geeft aan hier slechter door te slapen, maar dat doet u echter wel in uw eigen huis, in uw eigen bed. We weten dat veel mensen vanwege de beslissing ook zeer slecht zullen slapen, maar dan zonder eigen dak boven hun hoofd.

We vragen u met klem

- deze beslissing terug te draaien en daadwerkelijk alle maatregelen, samen met het Rijk, langs te gaan om de beslissing te voorkomen.
- bij dit soort beslissingen belangenbehartigers serieus te betrekken. Dit zorgt voor een realistisch beeld van de effecten van dit soort beslissingen. Hierdoor zouden ook nog mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen.
- het dakloosheidsbeleid veel nadrukkelijker te plaatsen in het woonbeleid en voorkomen en uitbannen van dakloosheid tot topprioriteit te maken van dat woonbeleid.

Mocht u contact willen opnemen naar aanleiding van deze brief, dan kan dat met Jan de Vries (bestuurslid Bureau Straatjurist en stuurgroeplid Straatalliantie) via mail (vriesjan@yahoo.com) of telefoon (06-45604940).

Met vriendelijke groet,

Jan de Vries,
Namens De Straatalliantie